

Pedagogisch beleid

BSO De Droomengeltjes

Versie 04-11-2020

Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van Buitenschoolse opvang De Droomengeltjes (hierna te noemen De Droomengeltjes) welke in 2011 is opgezet door Yasemin Polat-Kepil. Dit beleidsplan is in het najaar van 2020 tot stand gekomen door evaluatie van het toenmalige beleid. Samen met de pedagogische medewerkers is het beleid nader uitgewerkt. Ook hebben betrokken ouders meegelezen en advies gegeven.

Nieuwe pm'ers krijgen een inwerkprogramma aangeboden waarbij het pedagogisch beleidsplan de basis vormt. We verwachten van de pm'ers dat ze het beleid goed kennen en weten hoe en waar ze deze kunnen raadplegen. Het complete beleid ligt ter inzage op kantoor van de locatiemanager (op het hoofdkantoor aan de Iepelaarsingel). Daarnaast heeft de groep een groepsmap met alle beleidsstukken die voor pm'ers relevant zijn, waaronder het pedagogisch beleidsplan.

De locatiemanager is samen met de houder verantwoordelijk voor het algehele beleid. Meneer F. Polat, houder en Mevrouw A. Mülders-Beljaars, locatiemanager zijn de eindverantwoordelijke voor dit beleid. We werken met een ouder-informatieboekje waarmee we ouders informeren over ons beleid. Het boekje krijgen de ouders mee tijdens de intake.

Voor de leesbaarheid staat in het pedagogisch beleidsplan ouders, pm'ers, medewerkers en De Droomengeltjes. Met ouders worden ook uiteraard verzorgers bedoeld. Onder pm'ers worden gediplomeerde pedagogische medewerkers verstaan. Met medewerkers worden pm'ers, ondersteunende collega's en de leiding bedoeld. Tevens staat er in het beleidsplan vaak 'hij' en 'zijn' als er over een kind wordt gesproken, hiermee bedoelen we uiteraard zowel meisjes als jongens.

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
1. Inleiding	5
1.1 Basisfunctie BSO	5
1.2 Signalerende functie	5
1.2.1 Doorverwijzing	6
2. Pedagogische basisdoelen (Wet Kinderopvang)	7
2.1 Het geven van een gevoel van emotionele veiligheid.	7
2.1.1 De wenperiode (extern)	9
2.1.2 De wenperiode (intern).....	9
2.1.3 De pm'ers	9
2.1.4 Mentor en taken.....	9
2.2 Het geven van gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie.	10
2.3 Het geven van gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie	11
2.4 Het geven van een kans om zich waarden en normen, de 'cultuur' van een samenleving, eigen te maken	11
2.4.1 De pm'ers geven het goede voorbeeld	13
3. De ontwikkeling van kinderen	14
3.1 Het volgen van de ontwikkeling (observatie en registratie)	14
3.2 Stimulering van de intellectuele (cognitieve) ontwikkeling	14
3.3 Stimulering van de taal- en spraakontwikkeling	15
3.4 Stimulering van de zintuiglijke ontwikkeling	15
3.5 Lichamelijke en motorische ontwikkelingsstimulering.....	15
3.6 De sociaal emotionele ontwikkeling	15
3.7 Fantasie en creativiteit	16
3.8 Buitenspelen.....	16
4. Structuur, regelmaat en herkenning	17
4.1 Dagindeling	17
4.1.1 VSO.....	17
4.1.2 NSO, lange dag.....	17
4.1.3 NSO, halve dag (bijvoorbeeld woensdagmiddag).....	17
4.1.4 Hele dag opvang (vakantie of studiedag)	17
4.2 Stamgroepen en inrichting	18
4.3 BKR	18
4.3.1 Afwijken BKR, half-en drie-uursregeling.....	18
5. Stagiaires	19

6.	Ouders	20
6.1	Informatiestromen ouders.....	20
6.2	Klachten van ouders	20
6.3	Sluitingsdagen.....	20
6.4	Oudercommissie	21
7.	Samenwerking met scholen.....	22
7.1	Kinderen brengen.....	22
7.2	Kinderen ophalen.....	22
7.3	Overdracht leerkrachten.....	22
8.	Plaatsingsbeleid.....	23
8.1	Extra dagdelen opvang en ruildagen	23
8.2	Voorrang broertjes en zusjes	23

1. Inleiding

De Droomengeltjes streeft er naar een zo huiselijk mogelijk opvang te bieden aan kinderen wiens ouders werken en/of studeren. Onze opvang is een tweede thuis voor kinderen en geeft de mogelijkheid en ruimte voor optimale ontwikkelingskansen. Wij vinden dat een kind dat wordt opgevangen in een vertrouwde en warme thuissfeer zich veilig voelt, waardoor het meer durft en zichzelf kan zijn. En dat is de basis voor optimale ontwikkeling.

Door nauw samen te werken met ouders, beginnend bij een uitgebreide intake en wenperiode, zorgen wij voor voldoende kennis en achtergrondinformatie over het kind. Hiermee kunnen we er vanaf dag één voor het kind zijn. We proberen zoveel mogelijk rekening te houden met de behoeften van ouder en kind en proberen hiermee de overstap van de thuissituatie naar het tweede thuis makkelijker te maken.

De Droomengeltjes biedt BSO aan op de Dorpsweg 55B te Rotterdam. Voor het kinderdagverblijf gelegen aan de Lepelaarsingel 15 3083 KA te Rotterdam, tevens onze hoofdlocatie en kantoor, hebben we een aparte pedagogisch beleidsplan opgesteld. Via onze website en ouderinformatieboekje informeren we ouders over het algeheel beleid van De Droomengeltjes.

1.1 Basisfunctie BSO

Bij De Droomengeltjes worden (basisschool) kinderen opgevangen van 4-12 jaar wiens ouders werken en/of studeren. Wij vangen kinderen op voordat ze naar school gaan (VSO, van 7u tot 8.30u) en na school (van +/- 12.30u of 14.00u tot 18.30u). Wanneer de scholen gesloten zijn, in verband met vakantie of studiedag, dan bieden we hele dagopvang aan, van 7u – 18.30u. We zijn het gehele jaar open, met uitzondering van nationale feestdagen en eventueel 2 studiedagen. De sluitingsdagen worden aan het begin van het jaar gecommuniceerd met de ouders. *Zie hoofdstuk 8 Plaatsingsbeleid.*

Naast de algemene begeleiding van kinderen, bieden we veel ruimte om kinderen (met elkaar) te laten spelen. Want spelen is leren. Kinderen kunnen alleen of met elkaar spelen door middel van vrij en gericht spel. Onze activiteiten bieden we zowel binnen als buiten aan. Onze pm'ers begeleiden de kinderen en zorgen ervoor dat ze zich goed kunnen ontwikkelen conform de pedagogische basisdoelen welke beschreven zijn in hoofdstuk 2.

1.2 Signalerende functie

Onze PM'ers observeren de kinderen dagelijks tijdens de diverse programmaonderdelen. Doordat de PM'ers de kinderen goed kennen en weten hoe ze zich doorgaans gedragen, signaleren ze snel bijzonderheden in gedrag en houding. Indien de situatie dit vereist wordt er gehandeld volgens het protocol opvallend gedrag. De locatiemanager ondersteunt de PM'ers bij het eventuele zorggesprek met ouders. Indien er signalen zijn die kunnen leiden tot vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling, dan wordt- in samenspraak met de aandacht functionaris – het stappenplan van de meldcode gevolgd. Omdat de ontwikkeling van de kinderen al nauwkeurig wordt gevolgd door de basisschool, voeren we geen gerichte observaties uit.

1.2.1 Doorverwijzing

Indien de PM'ers zich zorgen maken om het kind, bijvoorbeeld omdat opvallend heden zijn aan het gedrag of ontwikkeling van het kind, dan wordt er een verslag geschreven met de bevindingen uit het (agenda)logboek van de groep. In het logboek houden de PM'ers de bijzonderheden bij van een dag. Deze informatie biedt invalshoeken voor het verslag waarna de mentor met de ouder in gesprek gaat. Daarbij wordt gevraagd of school ook op de hoogte is en/of er (extern) hulp is ingezet. De mentor verwijst ouders altijd door naar de ib'er van de basisschool, de huisarts voor diagnostiek, hulp en verdere doorverwijzing of naar de kinderarts van het CJG. Als de PM'ers constateren dat de ouders wellicht opvoedondersteuning nodig hebben, dan verwijzen ze de ouder door naar het consultatiebureau (CJG). In sommige gevallen, bijvoorbeeld bij taalachterstanden, verwijzen de PM'ers ouders ook door naar de bibliotheek. Veel bibliotheken hebben taalactiviteiten voor jong en oud, dus ook ouders kunnen daar terecht.

2. Pedagogische basisdoelen (Wet Kinderopvang)

Kwalitatief goede kinderopvang is van onmisbaar belang voor het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen. Pm'ers zijn professionele medeopvoeders en leveren een belangrijke bijdrage aan de opvoeding van een kind. Deze is onder andere gericht op een optimale ontwikkeling van kinderen tot zelfstandige personen, die in staat gesteld en uitgedaagd worden volledig te integreren in het sociaal-maatschappelijk leven. In de wet kinderopvang staan vier pedagogische basisdoelen die belangrijk zijn voor de ontwikkeling van het kind, beschreven door Marianne Riksen-Walraven, hoogleraar Ontwikkelingspsychologie aan de Universiteit van Amsterdam:

- Het bieden van een gevoel van veiligheid (emotionele veiligheid) en vertrouwen
- Het bevorderen van persoonlijke competentie
- Het bevorderen van sociale competentie
- Het eigen maken van waarden, normen, cultuur

Het uitgangspunt is dat als de vier basisdoelen in de opvang situatie worden behaald, de ontwikkeling van het kind gunstiger zal verlopen.

De Droomengeltjes onderscheiden vijf pedagogische middelen die gebruikt, ingezet en toegepast worden om de doelstellingen te bereiken. Dit zijn:

- Pedagogisch medewerker-kind interactie; hoe de pm'er en het kind met elkaar omgaan
- De groep; de rol en invloed van de groep kinderen en volwassenen
- De binnen- en buitenruimte; de inrichting en het gebruik van de ruimte
- Activiteiten die het kind kan doen of ondernemen (ontdekken, onderzoeken, uitproberen)
- Spelmateriaal; alles waarmee het kind kan spelen

Deze 'pedagogische middelen' benutten De Droomengeltjes bij alle vier genoemde doelstellingen. In de volgende paragrafen gaan we dieper in op onze werkwijze in relatie tot de pedagogische doelstellingen.

2.1 Het geven van een gevoel van emotionele veiligheid.

Het bieden van een gevoel van veiligheid vormt de pedagogische basis in onze BSO. Onze kinderen worden in vaste groepen opgevangen waardoor ze een gevoel van 'samen' ontwikkelen, vriendschappen vanuit de school continueren en/of nieuwe vriendschappen aangaan. Binnen zulke relaties is er sprake van sociale uitwisselingen en van emotionele responsiviteit. Groepsleden kunnen al op jonge leeftijd een bron van veiligheid vormen, maar dan moeten zij elkaar wel zo regelmatig zien dat ze elkaar goed kunnen leren kennen. In een vertrouwde groep kunnen kinderen gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid ontwikkelen.

Een veilig en vertrouwd gevoel draagt bij aan het welbevinden van kinderen. Het is noodzakelijk voor een goede ontwikkeling. Vanuit een gevoel van vertrouwen en veiligheid kunnen en durven kinderen op onderzoek uit te gaan en te gaan ontdekken. Vanuit een gevoel van vertrouwen durven de kinderen ook zichzelf te zijn.

De pm'er, de andere kinderen in de groep, de inrichting van de omgeving, de structuur van de dag en organisatie op de groep, zijn allen 'bronnen' van veiligheid. De interactie tussen pm'er en kind is een belangrijk pedagogisch middel om het kind een gevoel van veiligheid te bieden.

De basishouding is een positieve benadering van de kinderen met een opgewekte, vriendelijke, uitstraling met warmte en hartelijkheid. We laten op een positieve manier merken dat we betrokken zijn bij het kind, 'er zijn' voor het kind, proberen ons in het kind te verplaatsen. Zo voelt een kind dat het op ons terug kan vallen. We dragen zorg voor een prettige sfeer, waarin het kind zich welkom voelt en op zijn gemak is, zodat het zich "thuis" voelt. Veel lachen en met elkaar plezier maken vinden wij belangrijk. Daarbij maken we veel oog- en lichaamscontact in de communicatie met het kind. We raken de kinderen zachtjes aan als we met ze praten, we nemen ze op schoot en knuffelen veel met ze. Een kind ervaart hierdoor dat hij er mag zijn, dat de aandacht exclusief is en dat hij gezien wordt opdat hij zich kan hechten aan de pm'er.

Een kind ervaart emotionele veiligheid, wanneer er adequaat op zijn signalen en behoeftes wordt gereageerd, de pm'er is daarbij sensitief en responsief. Dat wil zeggen dat ze signalen die het kind uitzend, ziet en rekening houdt met stemming, karakter, eigenheid, ontwikkelingsfase en emoties. En pas daarna reageert ze.

We kijken en luisteren met aandacht naar elk kind en letten op verbale en non-verbale signalen. Door goed in de gaten te houden hoe het kind zich voelt kunnen we ons pedagogisch handelen aanpassen aan wat het kind nodig heeft. Ook leren we het kind kennen en weten welk gedrag bij hem hoort. We hebben oog voor de eigenheid van elk kind, staan open voor het kind en geven het de ruimte. Daarnaast is het belangrijk dat er een goed contact is met ouders en dat we goed op de hoogte zijn van de thuissituatie. Hierdoor kunnen we inspelen op de wensen en behoeftes die ouder en kind hebben. De uitgebreide intake en de wenperiode is daarbij van groot belang en daarna de dagelijkse overdrachten tussen de PM'ers en met de ouders. Dagelijks overdracht is gedurende de opvang van het kind heel belangrijk. Voor de opvang start hebben de ouders een uitgebreid intake met de PM'ers waarin zoveel mogelijk informatie uitgewisseld worden over het kind zelf en zijn thuissituatie.

We proberen daarom ook zoveel mogelijk de gewoontes van de thuissituatie mee te nemen, zolang deze stroken met onze visie op opvoeding en onze normen en waarden. Denk daarbij aan hoe we kinderen troosten, hoe we ze corrigeren, voedingsgewoontes etc.

Kinderen voelen zich emotioneel veilig als ze weten waar ze aan toe zijn. Daarom werken we met vaste gezichten, vast dagritme en proberen we zoveel mogelijk voorspelbaar te zijn in onze dagelijkse gang van zaken. We vertellen de kinderen wat we doen en waarom we het doen. Hierbij proberen we zoveel mogelijk op kindniveau met de kinderen te communiceren. We zakken door de knieën om oogcontact te maken en passen ons taalgebruik aan op het ontwikkelingsniveau van het kind.

Bij de inrichting van groepsruimten maken we hoekjes en aparte plekken met verschillende uitstraling. Elke groepsruimte beschikt over een tafel met stoelen waar kinderen eten, drinken en tafelactiviteiten uitvoeren zoals knutselen en spelletjes spelen. Op alle groepen hebben we hoeken gecreëerd waar kinderen zich kunnen terugtrekken als ze daar behoefte aan hebben. We letten tijdens het inrichten op dat de ruimte overzichtelijk is voor PM'ers en kinderen, zodat ze elkaar 'steeds' in de gaten kunnen houden als ze dat nodig vinden. We richten de ruimtes zo in dat het kind zich veilig voelt om zelfstandig en fysiek veilig op ontdekking uit te gaan.

Door herkenbaarheid van gebruik van de verschillende ruimten en hoeken daarbinnen, weet het kind waaruit het kan kiezen. Dit kan doordat er structuur is in de inrichting (weten waar welk speelgoed te vinden is) of door foto's en aankleding (zien wat er te doen is). Zo weet een kind waar de verkleedkleden te vinden zijn en waar het kan puzzelen. We maken afspraken over gebruik van de ruimte zodat de kinderen weten waar ze aan toe zijn en wat er kan en mag. Voor de continuïteit zorgen we ervoor dat al onze ruimtes op hoofdlijnen dezelfde inrichting hebben.

2.1.1 De wenperiode (extern)

Eén tot twee weken voordat het kind geplaatst wordt, vindt het intakegesprek met de ouders plaats. Het gesprek wordt gevoerd door de pm'er van de groep waarin het kind is ingedeeld, bij voorkeur de mentor. Tijdens dit gesprek wordt ook aan de ouder bekend gemaakt wie de mentor is. Samen met de ouder(s) wordt een wenschema opgesteld waarna het wennen kan starten. Gemiddeld komt het nieuwe kind 3 keer wennen op de groep. De eerste keer brengt de ouder het kind zelf naar de BSO, na 2 uurtjes opvang wordt het kind weer opgehaald. Het tweede wemoment vindt plaats nadat het kind door de ouder EN de PM'er wordt opgehaald van school. De ouder laat de PM'er zien waar het kind moet worden opgehaald en laat de PM'er kennis maken met de leerkracht. De volgende keer wordt het kind door de PM'er opgehaald van school en blijft tot ongeveer 16.30u op de BSO. Daarna vindt er een korte evaluatie plaats tussen ouder en PM'er en indien nodig worden er aanvullende afspraken gemaakt.

2.1.2 De wenperiode (intern)

Wanneer het kind bijna vier jaar wordt en doorstroomt naar onze BSO maken we ook (wen)afspraken. Tijdens de aanmelding wordt er een nieuwe intake gehouden, bij voorkeur met de nieuwe mentor. Als dit mogelijk is vertellen we de ouders wie de nieuwe mentor wordt voor het kind. De mentor op de BSO is aanspreekpunt voor zowel de ouder als het kind. Met de ouders wordt gekeken wat het gewenste wenproces zal zijn en wendagen worden afgesproken., gemiddeld wordt er drie keer gewend. Het wennen gebeurt altijd voor de officiële startdatum. De eerste keer dat de naschoolse opvang start, wordt het kind samen met de ouder(s) opgehaald van school.

2.1.3 De pm'ers

We gaan er vanuit dat elke pm'er kennis heeft van de ontwikkeling van kinderen, van verzorging, gezonde voeding en hygiëne. Dit beschouwen we als basiskennis. Het in de praktijk vertalen van de pedagogische visie, uitvoeren van de doelstellingen en de uitgangspunten, vraagt belangrijke competenties van de pm'er. Wij vinden betrouwbaarheid en gelijkwaardigheid (onderling) belangrijk bij de pm'er. We willen graag pm'ers die zelfbewust, zelfstandig en vooral respectvol naar de kinderen toe zijn. Onze pm'ers moeten kinderen prikkelen om hun natuurlijke nieuwsgierig- en leergierigheid te uiten en gevolg eraan te geven. Responsief en sensitief zijn in hun handelen zijn de belangrijkste interactievaardigheden van onze pm'ers.

2.1.4 Mentor en taken

Elk kind heeft een mentor die het kind observeert en volgt. Ook is de mentor het vaste aanspreekpunt voor de kinderen, ouder(s) en collega's. De mentor volgt de ontwikkeling van het kind met bijzondere aandacht en is altijd goed op de hoogte van ontwikkelingen. De mentor voert eventuele gerichte observaties uit en voert de gesprekken met de ouder(s) en eventuele gesprekken met de leerkrachten.

De mentor van het kind wordt tijdens de intake bij een persoonlijke kennismaking bekend gemaakt aan de ouders/verzorgers en het kind zelf. De mentor geeft een rondleiding en vertelt in het kort wat een mentor betekent voor het kind. De mentor wisselt informatie uit over de ontwikkeling van het kind aan ouders/verzorgers tijdens 10 min gesprekken welke jaarlijks rond april/mei plaatsvind.

Wanneer er behoefte is om buiten de 10 min gesprekken in gesprek te gaan over wat opvalt in de ontwikkeling is dit uiteraard mogelijk tijdens overdrachtsmomenten of er wordt een afspraak gemaakt.

2.2 Het geven van gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie.

Hierbij wordt bedoeld op persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Dit stelt een kind in staat om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. Met het begrip 'persoonlijke competentie' wordt bedoeld op brede persoonskenmerken van een kind, zoals veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit.

Bij jonge kinderen zijn exploratie en spel de belangrijkste middelen om greep te krijgen op hun omgeving. Door exploratie ontdekt het kind nieuwe handelingsopties die vervolgens in spel worden geoefend, uitgebouwd, gevarieerd en geperfectioneerd. Exploratie en spel zijn intrinsiek gemotiveerd; de kwaliteit van exploratie en spel is een voorspeller van hun latere creativiteit, onafhankelijkheid en veerkracht.

Pm'ers scheppen condities voor spel door een aanbod van materialen en activiteiten dat aansluit bij het ontwikkelingsniveau en de interesse van een kind. Het begeleiden en eventueel verrijken van spel zonder een kind het initiatief uit handen te nemen, vereist speciale inzichten en vaardigheden van pm'ers. In haar ondersteunende rol voor kinderen moet de beroepskracht hen helpen met het opbouwen van kennis, vaardigheden en betekenis. Zij doet dit door deel te nemen aan activiteiten, daarin leermomenten te creëren door observatie, en een kind door de juiste vragen en aanwijzingen te helpen om 'boven zichzelf uit te stijgen'.

Naarmate kinderen elkaar beter kennen, spelen zij meer samen en is hun spel van een hoger niveau. Er wordt beter samen gespeeld en de spelthema's worden beter uitgesponnen. Goede relaties met leeftijdsgenoten bevorderen de kwaliteit van hun uitwisselingen en van hun spel. Het streven naar een zo groot mogelijke stabiliteit bij het samenstellen van groepen verdient dus hoge prioriteit, zowel vanwege het gevoel van veiligheid als vanwege de kwaliteit van samenspel.

De inrichting van binnen- en buitenruimten is zodanig dat een kind zich veilig voelt en ongestoord kan spelen. Vooral jonge kinderen moeten gelegenheid en uitdaging krijgen voor motorisch spel, omdat dit voor hen een belangrijke bron is voor competentie-ervaringen. Kinderen leren niet alleen in spel en in speciaal ontworpen leersituaties, maar vooral ook door het meedoen aan zinvolle dagelijkse activiteiten binnen de samenleving van het kindercentrum. Ook contacten met de samenleving buiten de opvangsituatie zijn in dit kader van belang.

Kinderen vinden het leuk om dingen zelf te doen en iets wat lukt geeft zelfvertrouwen en leidt tot meer initiatieven. We laten kinderen daarom graag dingen 'zelf' doen en proberen. Kinderen mogen bijvoorbeeld stemmen over activiteiten, dan hanteren we de regel 'de meeste stemmen gelden'. Als een kind dan toch niet wil meedoen, bekijken we per situatie de mogelijkheden. Elk kind is uniek, De Droomengeltjes houdt rekening met stemming, karakter en eigenheid in haar bejegening en aanbod. De ontwikkelingsfase van het kind wordt daarbij nauwlettend in de gaten gehouden. Belangrijk is dat het kind zich goed voelt over zichzelf waardoor zijn zelfvertrouwen kan groeien.

Om persoonlijke competenties van kinderen te kunnen bevorderen beschikt onze opvang over goed ingerichte binnen- en buitenruimtes en een diversiteit aan speelmaterialen. Kinderen kunnen en mogen allerlei activiteiten ondernemen, op eigen initiatief of via het aangeboden programma. Pm'ers hebben oog voor de interesses en behoeften van elk individueel kind en weten tegelijk het groepsproces en de activiteiten zo te organiseren dat iedereen aan bod komt.

Om persoonlijke competenties van kinderen te kunnen bevorderen beschikt onze opvang over goed ingerichte binnenruimtes en een diversiteit aan speelmaterialen. Kinderen kunnen en mogen allerlei activiteiten ondernemen, op eigen initiatief of via het aangeboden programma. PM'ers hebben oog voor de interesses en behoeften van elk individueel kind en weten tegelijk het groepsproces en de activiteiten zo te organiseren dat iedereen aan bod komt. Voorbeelden zijn: meedenken met het activiteitenprogramma en de dagindeling, zelf speelgoed en materialen opruimen, helpen bij de maaltijden (eten en drinken uitdelen) en taakjes die daarbij horen zoals de PM'er helpen met de voorbereiding van de maaltijd en activiteiten en het afruimen daarvan. Het kan bijvoorbeeld voorkomen dat de groepen worden gesplitst omdat sommige

2.3 Het geven van gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie

Hierbij gaat het om sociale kennis en vaardigheden, bijvoorbeeld het zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. De interactie tussen de kinderen bij De Droomengeltjes wordt door de pm'ers begeleid en zij spelen hier een actieve rol in.

We stimuleren de kinderen om zich socialere op te stellen, door bijvoorbeeld samen te spelen, elkaar te helpen met kleine taakjes en samen ergens verantwoordelijk te zijn. Soms moeten kinderen zich schikken aan de meerderheid van de groep, bijvoorbeeld als er gestemd wordt over een activiteit. De pm'ers vragen de kinderen om attent te zijn naar elkaar en eventueel terughoudend op te stellen. Bijvoorbeeld door rekening met elkaar te houden en zich niet te 'bemoeien' met de andere kinderen. We bieden kinderen activiteiten aan waarbij zij een onderdeel uit kunnen maken van een grote groep, in duo's of tijdens de kringsspellen. In de kring bieden we een scala aan gezellige activiteiten aan, te denken valt aan samen liedjes zingen, een boekje voorlezen of elkaar verhaaltjes vertellen. Tijdens dit soort spelmomenten leren kinderen om op hun beurt te wachten, naar elkaar te luisteren, samen te spelen en samen te delen.

Wij stimuleren de kinderen om zelf kleine conflictjes op te lossen. De pm'er kijkt eerst op afstand toe hoe de kinderen omgaan met de situatie. Hierbij vinden we het belangrijk dat we emoties de ruimte te geven. Kinderen mogen boos zijn, maar de uiting van de boosheid moet natuurlijk niet slaan of schelden zijn. Indien nodig grijpt de pm'er in en bemiddelt, waarbij er ruimte is voor het uiten van emoties en tot het (samen) komen van een oplossing. De pm'er zegt dan bijvoorbeeld: "Ik zie dat je verdrietig bent omdat andere kinderen nu spelen met het speelgoed waar jij mee wilt spelen. Dat snap ik wel hoor, het is ook leuk speelgoed. Als het kindje straks klaar is met het spelen dan mag jij weer. Zullen we samen kijken of je met iets anders wilt spelen?" We zijn ook genereus in het uitdelen van complimenten, dit hoeft niet alleen verbaal te zijn, ook een high five of een dikke duim draagt bij aan erkenning en zelfvertrouwen van het kind.

2.4 Het geven van een kans om zich waarden en normen, de 'cultuur' van een samenleving, eigen te maken

Waarden geven aan hoe men over iets denkt. Normen zeggen iets over hoe men zich zou moeten gedragen. Op basis van de normen en waarden die De Droomengeltjes heeft, ontstaan gebruiken, rituelen en regels. Om goed in de samenleving te kunnen functioneren is het nodig dat kinderen de waarden en normen en regels van de maatschappij waarin zij leven, leren kennen en zich eigen maken. Zo kunnen zij hun weg vinden in de maatschappij. Kinderopvang biedt een bredere samenlevingsvorm dan een gezin. Kinderen ontmoeten er verschillende mensen en maken kennis met een diversiteit aan normen en waarden. Het gedrag van de pm'er speelt een cruciale rol bij morele ontwikkeling van kinderen. Door de reactie van de pm'er ervaren kinderen de grenzen van goed en slecht, van anders zijn en van mogen en moeten. Het gedrag van de PM'er speelt een cruciale rol bij morele ontwikkeling van kinderen. Door de reactie van de PM'er ervaren kinderen de grenzen van goed en slecht, van anders zijn en van mogen en moeten.

De reacties van de pm'er geven niet alleen richting en correctie aan het gedrag van kinderen maar worden door kinderen ook gekopieerd in hun eigen gedrag naar andere kinderen of volwassenen. De pm'er heeft dus een belangrijke invloed op de ontwikkeling van empathie en (pro)sociaal gedrag.

Tijdens het vrije spel leren kinderen samenwerken, spelen en problemen oplossen, meestal zonder tussenkomst van volwassenen. Op de BSO proberen wij bepaalde waarden en normen, in de vorm van groepsregels en omgangsvormen aan de kinderen over te dragen. Het kan zo zijn dat dit niet altijd dezelfde waarden en regels zijn die thuis, op de sportclub of op school worden gehanteerd. Als BSO hebben wij respect voor de waarden, normen en opvoedingsdoelen van ouders. Omdat deze individueel per ouder kunnen verschillen, hanteren wij binnen onze BSO voor iedereen eenduidige regels, waarden en opvoedingsdoelen, ook al proberen wij zoveel mogelijk aan te sluiten bij de opvoedingsdoelen van ouders.

Niet iedereen heeft dezelfde waarden en normen. Daarnaast geeft de één een andere betekenis aan een waarde dan de ander. Waarden gaan over de dingen die je belangrijk vind. Daar horen vaak uitspraken bij als: zo zijn wij dat gewend te doen. Of : dat vinden wij belangrijk. Waarden die wij binnen de BSO belangrijk vinden zijn:

Eerlijkheid, gelijkwaardigheid, verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid, hulpvaardigheid en zorg.

Binnen de BSO stimuleren wij het moreelbesef van de kinderen, dit is het besef bij kinderen van wat wel en wat niet hoort, volgens 'de norm'. Moreel besef groeit niet vanzelf, deze moet worden gestimuleerd. Kinderen leren dit niet door ze waarden uit te leggen, ze leren het door van jongs af aan met volwassenen mee te doen. Op de BSO wordt veel samen met de kinderen gedaan, zo beleven de kinderen het 'wij samen, hier en nu'. De kinderen doen veel in groepsverband. Handelingen en betekenissen worden als vanzelfsprekend ervaren. Het aanleren van waarden en normen kan vergeleken worden met het leren praten, onbevangen en vanzelfsprekend leren.

Bij De Droomengeltjes mogen de kinderen je en jij zeggen tegen de volwassenen en hen bij de voornaam noemen. Maar als zij van huis uit leren om 'u' te zeggen tegen volwassenen, dan mogen ze dat ook op de BSO doen. We doen ons best om rekening te houden met de normen en waarden van thuis. Zo houden we rekening met elkaars geloofsovertuigingen waardoor we bijvoorbeeld geen varkensvlees aanbieden aan kinderen met een islamitische achtergrond.

Sommige dingen gaan uiteraard anders bij De Droomengeltjes dan thuis. Er gelden andere gewoontes en regels en de pm'ers reageren anders dan de eigen ouders. Dit hoeft geen problemen op te leveren, het is ook belangrijk dat kinderen zien dat er verschillen zijn en hiermee leren omgaan. Regels binnen De Droomengeltjes die op alle vlakken wordt gebruikt geven de kinderen duidelijkheid en richtlijnen om te leren omgaan met verschillen en de verschillen leren respecteren.

Stel dat een kind thuis altijd met speelgoed mag spelen als hij aan het eten is. Bij De Droomengeltjes ruimen wij het speelgoed op als we gaan eten. Tijdens het eten hebben we aandacht voor het eten en hebben we aandacht voor elkaar. We schreeuwen niet tegen elkaar en praten niet over de hoofden van de kinderen, we praten met de kinderen.

Bij De Droomengeltjes laten wij iedereen in zijn eigen waarde, accepteren wij iedereen zoals die is. We geven bijzondere aandacht aan pesten. Als we opmerken dat kinderen worden uitgelachen, of uitgesloten dan grijpen we in. We praten met de kinderen dat alle kinderen gelijk zijn en we – het personeel – geven het goede voorbeeld.

2.4.1 De pm'ers geven het goede voorbeeld

Naast het vervullen van een voorbeeldfunctie letten de pm'ers bij het overbrengen van waarden en normen onder andere op de volgende zaken:

- De pm'ers geven 'morele' betekenis aan gedrag voor kinderen, zo leren ze welk gedrag gewaardeerd wordt en welk gedrag niet.
- De pm'ers wijzen op goede voorbeelden die anderen geven, bijvoorbeeld door het voorlezen van een verhaaltje waarin een morele boodschap zit verwerkt.
- De pm'ers bieden de kinderen structuur: Ze zetten herkenningspunten neer, geven vastigheid en lokken bepaald gedrag uit.
- De pm'ers zijn consequent naar de kinderen toe, om zo te komen tot effecten, wat vandaag (niet) mag, mag morgen ook (niet).
- Naast consequent zijn is er ook sprake van en zekere toegeeflijkheid, humor is daarbij belangrijk. De pm'ers zien ook wel eens dingen door de vingers, een teveel aan ernst is ook niet goed. Consequent en toegeeflijk zijn, is mede afhankelijk van de mate waarin de groep kinderen gebaat is.
- Naast het overbrengen van waarden en normen worden de kinderen ook gestimuleerd in de ontwikkeling van hun beheerstheid en fatsoen. Beheerstheid is het leiding kunnen geven aan je zelf. Fatsoen slaat op goede manieren, op al datgene dat we vanzelfsprekend vinden in het omgaan met elkaar, bijvoorbeeld het zeggen van alsjeblieft en dank je wel, het naar elkaar leren luisteren en elkaar uit laten praten (sociaal wenselijk gedrag).

Om duidelijkheid te scheppen hangen we de groepsregels op in de ruimtes waar de kinderen verblijven. Hiermee benadrukken we dat we in het kader van (sociale)veiligheid niet willen dat kinderen rennen of schreeuwen. Ook maken we extra duidelijk dat jongens en meisjes apart van elkaar naar de wc gaan. Maandelijks bespreken de PM'ers met de kinderen de (huis)regels en bij nieuwe kinderen worden de regels onder de aandacht gebracht tijdens een tafelgesprek. Ook vragen we anderen 'ervaren' kinderen om de nieuwe kinderen de regels uit te leggen.

3. De ontwikkeling van kinderen

3.1 Het volgen van de ontwikkeling (observatie en registratie)

Kinderen worden bij De Droomengeltjes dagelijks geobserveerd. Gerichte observaties doen we als ouder(s) daarom verzoeken. In overleg met de ouder(s) en/of de leerkracht bespreken we wat en hoe we observeren. Daarnaast plannen we met de ouder(s) en eventueel de leerkracht een gesprek in.

Onze pm'ers noteren opvallend gedrag in eerste instantie in hun groepsagenda (logboek) waar alle pm'ers van de desbetreffende groep verantwoordelijk voor zijn. Wanneer het opvallende gedrag in frequentie en hevigheid toeneemt, wordt er conform het protocol "Opvallend gedrag" gehandeld. Pm'ers bespreken de opvallende heden eerst met elkaar en indien nodig wordt het gedrag ook besproken met de pedagogisch coach. Indien de situatie dit vereist wordt het stappenplan van de Meldcode gebruikt.

De groepsagenda dient om elkaar op de hoogte te houden van de ontwikkelingen op de groep. Deze agenda is tevens het schriftelijke overdrachtsdocument voor het groepsteam. Pm'ers nemen bij aanvang van hun werkdag de agenda door om op de hoogte te zijn van gebeurtenissen tijdens hun afwezigheid. In de agenda geven pm'ers elkaar ook door als er extra alertheid is gewenst in specifieke situaties.

3.2 Stimulering van de intellectuele (cognitieve) ontwikkeling

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en leergierig. Ze ontdekken hun omgeving in kleine stapjes. Dat kunnen ze omdat ze het vermogen hebben om te denken en de wereld te begrijpen. Kinderen nemen informatie op en passen dit aan op basis van al eerder opgedane kennis. Dit proces wordt de cognitieve ontwikkeling genoemd. De omgeving is er om van te kunnen leren.

Binnen De Droomengeltjes bieden wij een leefklimaat aan de kinderen aan, dat er enerzijds voldoende uitdagingen zijn voor de kinderen en anderzijds de omgeving ook rust en structuur biedt. Zo kunnen de kinderen hun eigen weg en uitdagingen blijven vinden in de omgeving.

Vanuit de cognitieve ontwikkeling, het leren denken en zien van verbanden, komen de kinderen toe aan de andere ontwikkelingstaken.

Zo is de taalontwikkeling nauw verbonden met de cognitieve ontwikkeling. Kinderen leren welke woorden bij welke dingen en uitdrukkingen horen.

We bieden zoveel mogelijk leeftijdsgedifferentieerde en divers speelgoed en materialen aan die de cognitieve ontwikkeling stimuleren. Voor de kleuters hebben we grote speelblokken, boekjes met veel afbeeldingen, poppen en verkleedkleden. Voor kinderen vanaf 7 jaar hebben we Lego, K'nex, AVI-boeken, strips en spelletjes op de Playstation. Zie ook 4.2 Stamgroepen en inrichting. De PM'ers gaan maandelijks naar de bibliotheek om nieuwe boeken te lenen, rekening houdend met de verschillende leeftijden en interesses. Eventueel is het ook mogelijk dat kinderen hun huiswerk bij ons maken, de PM'ers bieden daarbij begeleiding. Samen met de kinderen worden afspraken gemaakt, bijvoorbeeld dat er van 16.00u tot 16.30u aan het huiswerk wordt gewerkt.

3.3 Stimulering van de taal- en spraakontwikkeling

In het verlengde van de cognitieve ontwikkeling ligt de taalontwikkeling. Een groot deel van onze kinderen spreekt thuis een andere taal dan de Nederlandse. Binnen de BSO besteden wij veel aandacht aan de taalontwikkeling en de voertaal is Nederlands. De taalontwikkeling van alle talen verloopt in het algemeen voor kinderen hetzelfde. We praten veel met de kinderen en corrigeren hen wanneer ze straattaal spreken. Dit doen we door te reageren met de juiste woorden en

3.4 Stimulering van de zintuiglijke ontwikkeling

Via de zintuigen krijgen kinderen allerlei informatie binnen uit hun omgeving. Op basis daarvan kunnen kinderen zich dan aanpassen aan de omstandigheden van de omgeving. De informatie die via de zintuigen in de vorm van prikkels wordt opgevangen, gaat via de diverse zintuigzenuwen naar de hersenen. Onze vijf fysieke zintuigen zijn horen, voelen, zien, proeven en ruiken.

Naast de PM'ers speelt het interieur van de BSO, het speelgoed en het ontdekken van de wereld buiten, een belangrijke rol bij de stimulering van de zintuigen. De stoelen aan de tafel van de kinderen zijn hoog, waardoor de kinderen op gelijke hoogte met de PM'ers zitten en (oog)contact en interactie gemakkelijk gelegd kan worden.

Kinderen maken kennis met materialen als eetbare klei, vingerverf en doen spelletjes waarbij ze kunnen voelen. Ook worden er koekjes gebakken wat een beroep doet op de tastzin (voelen) door het kneden van het deeg, maar ook op ruiken (de koekjes die uit de oven komen) en proeven. Er wordt ook graag muziek gemaakt en ernaar geluisterd. De pm'ers praten met de kinderen over zintuiglijke waarneming. Zoals het vragen naar hoe dingen ruiken, eruitzien, klinken, proeven en voelen.

3.5 Lichamelijke en motorische ontwikkelingsstimulering

Dagelijks wordt de motoriek van de kinderen gestimuleerd. Buiten kunnen kinderen rennen, klimmen en springen. Binnen kunnen kinderen dansen, bouwen, knutselen, kralen rijgen, spelen met K'nex en de oudere kinderen spelen graag op de Playstation e.d. We zingen graag liedjes waarbij de kinderen verschillende lichaamsdelen aanwijzen (bijvoorbeeld: "hoofd, schouders, knie en teen, ogen oren mond en neus).

3.6 De sociaal emotionele ontwikkeling

De identiteit of persoonlijkheidsontwikkeling is sterk verbonden met de sociaal emotionele ontwikkeling. Zelfvertrouwen en weerbaarheid, vertrouwen in de ander, omgaan met gevoelens van jezelf en de ander, je inleven in de ander, conflicten oplossen en omgaan met relaties. Het is allemaal veel gemakkelijker als je een positief beeld van jezelf hebt, als je zelfvertrouwen hebt.

De glimlach is het teken dat een kind in staat is tot het maken van contact, het reageert met een teken van plezier, op de aanwezigheid van anderen en laat merken dat het hen heeft opgemerkt. Kinderen oefenen de regels van het met elkaar omgaan eerst door het imiteren van volwassenen. Vaak wordt dit uitgespeeld met poppen, maar later meer vanuit zichzelf. Ook stimuleren we de kinderen om gezelschapsspelletjes te spelen zoals Mens Erger Je Niet en Dammen zodat ze leren dat winnen leuk is maar verliezen er ook bij hoort.

De pm'ers proberen door middel van spelletjes, dans en muziek het contact met anderen kinderen te bevorderen. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich in kunnen leven in anderen. Ook proberen wij de kinderen meer zelfvertrouwen mee te geven door middel van het stimuleren van meedoen aan projecten. Daar hoort veel positieve aandacht bij door middel van complimentjes en een aai over de bol. Kinderen die ongewenst gedrag vertonen worden apart genomen. We willen kinderen niet aanspreken in de groep in het bijzijn van andere kinderen.

Als kinderen een vertrouwelijk gesprek voeren met de PM'er dan is dat een aangelegenheid tussen hen. We bespreken dit soort gesprekken niet met de ouders, tenzij het verontrustend is en de veiligheid of de gezondheid van het kind in het geding is. De PM'er is een vertrouwenspersoon voor de kinderen, zij biedt een luisterend oor en een troostende schouder als het nodig is. Bijvoorbeeld wanneer kinderen hun emoties willen tonen na een scheiding, een sterfgeval etc.

3.7 Fantasie en creativiteit

De pm'ers besteden de nodige aandacht aan de creatieve ontwikkeling. Door het stimuleren van creativiteit leren kinderen zich te uiten, oplossingen te vinden voor dagelijkse vragen en alternatieven te vinden voor diverse zaken. Een fantasievolle omgeving is daarvoor de ideale voedingsbodem. Uitdagend en divers speelgoed, spel- en knutselactiviteiten waarbij het niet gaat om het resultaat maar om het proces en de intentie, zingen en dansen (even lekker gek doen), zelf keuzes maken, zorgen ervoor dat de kinderen een beroep kunnen doen op hun fantasie. We werken graag met thema's die zich spontaan aandienen. De BSO kinderen zijn hierbij leidend, zij komen vaak met ideeën die ze van hun omgeving oppikken, zoals de moestuintjes van Albert Heijn waar we het thema 'tuinieren' doorvoeren op de BSO. De jaargetijden bieden in de regel de hoofdthema's, welke uitvoerig aan bod komen tijdens het knutselen.

3.8 Buitenspelen

Wij vinden het erg belangrijk dat kinderen dagelijks buiten spelen. De duur van het buitenspelen is afhankelijk van de weersomstandigheden en het programma. Buitenspelen in de frisse lucht en in een andere ruimte biedt de kinderen tal van spel- en ontwikkelingsmogelijkheden. Buiten kunnen de kinderen rennen, klimmen, fietsen, springen en veel lawaai maken. Allemaal dingen die ze binnen niet kunnen. Buiten kunnen de kinderen hun energie kwijt wat weer ten goede komt aan de algehele lichamelijke ontwikkeling en gezondheid. Veel bewegen is gezond en voorkomt overgewicht.

We spelen graag buiten op het speelplein met een afgesloten voetbalveld, beide zijn op loopafstand (Slotboomplein). We nemen (voet)ballen, rackets, springtouw, stoepkrijt en dergelijke mee zodat de kinderen lekker buiten kunnen spelen. Tijdens vakantiedagen maken we grotere uitstapjes, bijvoorbeeld naar Jeugdland, Het Zuiderpark etc. Dan gaat er ook een boodschappenkar met eten en drinken mee zodat de kindere gezellig kunnen picknicken in de buitenlucht. Daarnaast bezoeken we regelmatig de kinderboerderij (Wielewaal).

4. Structuur, regelmaat en herkenning

4.1 Dagindeling

Een vaste dagindeling biedt kinderen structuur, regelmaat en herkenning. Kinderen die niet hebben ontbeten krijgen van ons een ontbijt. We bieden de kinderen (lauwe) thee, crackers, beschuit en ontbijtkoek aan. Als beleg hebben we smeerkaas, kipfilet, pindakaas of jam. 's Middags (rond 16u) krijgen de kinderen fruit en een cracker met eventueel beleg. Na 17u geven we de kinderen een soepstengel die we dopen in de smeerkaas.

Onze dagindeling ziet er als volgt uit:

4.1.1 VSO

De kinderen worden vanaf 7u gebracht naar de BSO. De kinderen mogen, als daar behoefte aan is, ontbijten en/of vrij spelen. Vanaf 8u worden de kinderen gereed gemaakt om naar school te gaan.

4.1.2 BSO

Kinderen worden vanaf 14.10u opgehaald van school. De kinderen mogen uit school vrij spelen. Zie ook 4.1.3

4.1.3 BSO, halve dag (bijvoorbeeld woensdagmiddag)

De kinderen worden opgehaald van school. Uiterlijk 13.15u eten de kinderen een warme maaltijd. Hierna mogen de kinderen vrij spelen of wordt er een activiteit uitgekozen, zoals buitenspelen. Vanaf 14.10 worden de kinderen opgehaald van scholen met een continu rooster. Deze kinderen hebben reeds geluncht, Deze kinderen krijgen wat te drinken en mogen vrij spelen of ook een activiteit kiezen. Rond 16u eten alle kinderen fruit en crackers. Eventueel wordt er buiten gespeeld en met mooi weer wordt er ook buiten gegeten en gedronken.

4.1.4 Hele dag opvang (vakantie of studiedag)

Tot 9.30u is de inloop, kinderen worden vanaf 7u gebracht. Om 9.30u eten we met z'n allen een cracker of plak ontbijtkoek en drinken we thee of water. Afhankelijk van het programma vertrekt de BSO naar een activiteit buiten de locatie, bijvoorbeeld naar de Ballenbak, Zwembad, Bioscoop, nieuwe speeltuinen ontdekken etc. De kinderen komen uiterlijk 16.30u weer terug. We communiceren de uitjes mondeling met de ouders en hangen briefjes bij de locatie op. Als er geen grote buitenactiviteit plaats vindt, starten we om 10.15u met de eerste activiteit. Denk daarbij aan pannenkoeken bakken of pizza's maken. Om 11.30u serveren we de warme maaltijd. Van 12.30u – 14.30u mogen de kinderen vrij spelen, een boekje lezen, puzzel maken, samenspelen op de Playstation of een gezelschapsspel spelen etc. om 15u wordt er fruit en een cracker gegeten. Daarna is er ruimte voor vrij spel of gekozen activiteiten, zoals buitenspelen of samen een film kijken etc.

4.2 Stamgroepen en inrichting

De wet Kinderopvang schrijft voor dat een kind in één vaste groep kinderen geplaatst wordt. Bij de BSO spreken we daarbij van basisgroepen. De Droomengeltjes heeft een verticale basisgroep genaamd Bengeltjes met maximaal 22 kinderen. Er zijn drie ruimtes die aan elkaar verbonden zijn, de verblijfsruimte heeft een open keuken die via een doorlopende hal de weg bidt naar een kleine verblijfsruimte. De ruimtes worden als een geheel gezien en worden dusdanig gebruikt. Omdat de keuken geen gasfornuis heeft en voor kinderen schadelijke spullen hoog en afgesloten zijn opgeborgen, maken de kinderen ook gebruik van de keuken. De kinderen kunnen dan in een veilige omgeving samen met de PM'ers hun maaltijd bereiden. In de groepsruimtes hebben we verschillende hoeken gecreëerd waar kinderen kunnen spelen, ontspannen of zich kunnen terugtrekken:

- Tv/Playstation hoek met een bank en/of zitzakken
- Eet- en creatieve hoek wat multifunctioneel wordt gebruikt. Eten en daarna eventueel knutselen
- Huiswerk/lees- en rusthoek, in de kleine ruimte via de doorlopende hal is er een ruimte ingericht waar kinderen in alle rust aan hun huiswerk kunnen zitten of een boek kunnen lezen.
- Fijne motoriek/bouwhoek (Lego, K'nex, etc.)
- Huiskamerhoek/meidenhoek 9Gezelschap spelletjes, spellen uit de kast)
- Kunst atelier hal/Mona Lisa hal (de doorlopende hal is voorzien van schilders muur voor kunstwerkjes)

Kinderen kunnen zich lekker terugtrekken op de bank of op de brede vensterbanken die we gezellig hebben gemaakt met zachte kussens. De kinderen kunnen daar lekker chillen of een boekje lezen.

4.3 BKR

BKR staat voor beroepskracht- kindratio, het aantal PM'ers dat ingezet moet worden aan het aantal kinderen. Kinderen in de buitenschoolse opvang hebben meer behoefte aan zelfstandigheid en het maken van eigen keuzes. Het spelen met vriendjes is belangrijker dan een vaste groep, vaste beroepskrachten, vaste ruimten en een vast dagritme. Oudere kinderen vullen zelf hun vrije tijd in en ontplooiën eigen initiatieven. De afhankelijkheid van begeleiding door een pedagogisch medewerker is hierdoor minder groot. De beroepskracht- kindratio voor kinderen van 7 jaar en ouder in de buitenschoolse opvang is daarom per 1 januari 2019 verruimd van 1 PM'er op 10 kinderen, naar 1 op 12. Voor verticale groepen geldt de BKR van 1 op 11.

4.3.1 Afwijken BKR, Drie-uursregeling

Conform de wet Kinderopvang mag er bij een aaneengesloten openstelling van tien uur of meer per dag maximaal drie uur worden afgeweken van de vereiste beroepskracht-kind-ratio (BKR). Bij de BSO geldt ook de halfuur afwijking bij een openstelling van minder dan 10 uur. Daarbij wordt minimaal de helft van de vereiste BKR ingezet. Wij maken gebruik van deze regeling op tijden waarvan wij denken dat er minder kinderen aanwezig zullen zijn, bijvoorbeeld bij het ophalen van kinderen en aan het begin en einde van een BSO dag. Op woensdag zullen we eventueel afwijken van 14.00u tot 14.30u. Op de overige BSO dagen wijken we eventueel tussen 17.30u en 18.30u (met een maximum van een half uur). Op hele dagen opvang zullen we afwijken tussen 12.30u – 14.30u en 17.30u en 18.30u (met een maximum van drie uur). Op de andere tijden wijken wij niet af en klopt onze BKR. De ouders worden geïnformeerd over deze regeling tijdens de intake en het ouderinformatieboekje.

5. Stagiaires

De stagiaires van nu zijn de beroepskracht van de toekomst. Wij werken graag met stagiaires en we zijn een door SBB erkend leerbedrijf. We mogen stagiaires begeleiden die het opleidingsniveau helpende zorg en welzijn niveau 2 hebben. Daarnaast mogen we ook studenten begeleiden die voor pedagogisch medewerker niveau 3 en 4 studeren. De praktijkopleiders van de stagiaires zijn pm'ers die minimaal 5 jaar werkervaring hebben. De dagelijkse begeleiding doen de vaste pm'ers op de groep. Op de BSO loopt er maximaal 1 student(e) stage.

Tijdens de stageperiode staan stagiaires altijd boventallig op de groep, ze tellen dus niet mee voor de BKR. De stagiaires voeren onder begeleiding van vaste pm'ers taken uit waarvoor ze worden opgeleid. De beste manier om een vak te leren is door het te doen. De stagiaires bepalen in overleg met hun begeleider wat ze op een dag met de kinderen doen. Daarbij is het pedagogisch beleidsplan leidend. De activiteiten leveren een bijdrage aan de opvoeding van de kinderen en passen goed bij hun ontwikkelingsniveau. De stagiaires zorgen ervoor dat de kinderen zich veilig en vertrouwd voelen in de opvang.

Stagiaires starten met huishoudelijke en verzorgende taken. Ze zorgen er (mede) voor dat de kinderen voldoende eten en drinken, het naar hun zin hebben en voldoende aandacht krijgen. Stagiaires verrichten ook huishoudelijke taken zoals boodschappen doen, stofzuigen en afwassen. Daarnaast werken ze aan hun competenties en opdrachten van school. Afhankelijk van de eigen competenties krijgen ze onder begeleiding steeds meer kinderen, verantwoordelijkheden en groep gebonden taken. We werken met een stageprotocol waarin de verwachtingen en afspraken zijn beschreven.

6. ouders

Goede verantwoorde kinderopvang kan alleen realiseerbaar zijn als er een nauwe samenwerking met ouders is. Het is de bedoeling dat ouders de zorg van de opvang ervaren als aanvulling op hun eigen wijze van opvoeden. De pm'ers bouwen een hechte band op met ouders. Daarbij moet het wel duidelijk zijn dat ouders klanten zijn en dat er een professionele relatie is tussen ouder en pm'er. Deze relatievorm is belangrijk voor een goede dienstverlening. Het is immers niet gemakkelijk om bijvoorbeeld ouders te wijzen op hun plichten als de relatie te vriendschappelijk is.

Door regelmatig met ouders te praten houden we elkaar op de hoogte van de ontwikkelingen van het kind. Hierdoor kunnen we elkaar beter begrijpen en de zorg voor het kind eventueel aanpassen. Deze contactmomenten verlopen vaak informeel en gezellig tijdens het ophalen en brengen van het kind. De pm'ers nemen graag de tijd om met ouders de bijzonderheden door te nemen. De pm'ers willen natuurlijk ook graag weten als het kindje indrukken heeft opgedaan die het gedrag van het kind kunnen beïnvloeden. Bijvoorbeeld slecht slapen, onlangs ziek zijn geweest of ingrijpende situaties in de persoonlijke sfeer. Doordat de pm'ers intensief met de kinderen omgaan, merken zij verandering in gedrag snel op. Dan is het prettig om te weten wat er is gebeurd, zodat er beter ingespeeld kan worden op de situatie. Bijvoorbeeld door het kind wat meer de ruimte te geven of juist meer aan te halen. Uiteraard zijn ouders altijd welkom om buiten deze contactmomenten om, een afspraak te maken met de pm'ers. Overigens staat de deur van de locatiemanager altijd open voor ouders. Hiermee houden we het contact met de ouders zoveel mogelijk laagdrempelig.

6.1 Informatiestromen ouders

Naast deze informele contactmomenten informeren we ouders ook op andere manieren:

- Diverse keren per jaar nieuwsbrieven;
- De notulen van de oudercommissie;
- Jaarlijkse tien-minutengesprekken die rond april plaatsvinden;
- feestjes waar ouders ook welkom zijn zoals:
  - Het Sinterklaasfeest
- Via briefjes die we ophangen op het prikbord bij de ingang en op de deuren van de groepen;
- Via onze website en Facebookpagina.
- Inspectierapporten van de GGD delen wij met ouders ook via de website.

6.2 Klachten van ouders

Wij nemen klachten van ouders serieus en willen deze naar tevredenheid oplossen. Er is een klachtenreglement en wij zijn aangesloten bij "De Geschillencommissie Kinderopvang en peuterspeelzalen." Jaarlijks vindt er een evaluatie plaats waarbij de feedback van ouder(s) als leidraad wordt gevolgd. Ouders kunnen hun klachten bespreken met de groepsleiding als het een groep gerelateerde klacht betreft. Als zij er niet uitkomen dan kan er een afspraak worden gemaakt met de locatiemanager. Een klachtenformulier kan opgevraagd worden op de groep of bij de locatiemanager. De klachtenprocedure staat uitgebreid op onze website onder 'informatie'.

6.3 Sluitingsdagen

De Droomengeltjes is het gehele jaar geopend met uitzondering van nationale feestdagen en studiedagen. Eén à twee dagen per jaar sluiten wij ons kinderdagverblijf om ons bij te scholen en onze deskundigheid uit te breiden. We communiceren ruim van te voren met ouders over de sluitingsdagen.

6.4 Oudercommissie

In de pedagogische visie worden het kind en de wensen van ouders bij de opvang en zorg centraal gesteld. Wij willen graag dat ouders zich betrokken voelen bij de organisatie. Ouders zijn altijd welkom om hun vragen of wensen met ons te delen. De oudercommissie is opgezet om ouders op een georganiseerde wijze de ruimte te bieden om mee te denken met het beleid. Ouders kunnen zich opgeven bij de locatiemanager. We hebben een reglement voor onze oudercommissie. Via de nieuwsbrief houden we ouders op de hoogte van onze commissie en/of we nog leden zoeken. Tevens werven wij commissie leden actief door mondeling ouders te ragen of ze interesse hebben in onze oudercommissie.

7. Samenwerking met scholen

BSO De Droomengeltjes haalt en brengt kinderen van maximaal vijf basisscholen in de buurt. Wij halen en brengen de kinderen lopend. We werken met de volgende basisscholen samen:

- Kameleon klein
- Elisabethschool
- De Klaverschool
- De Triangel
- De Globe

7.1 Kinderen brengen

De PM'ers vertrekken rond 7.50u van de VSO om de kinderen naar de Kameleon te brengen. Er zijn twee locaties van deze school welke om 8.10u starten met de schooldag. Elisabethschool en De Triangel beginnen om 8.30u, de PM'ers en de kinderen vertrekken rond 8.10u van de VSO. De klaverschool begint om 8.30u, de PM'ers vertrekken om 8.15u van de VSO.

7.2 Kinderen ophalen

De kinderen van Kameleon klein worden uit de klas opgehaald. De kinderen van de grote dependance komen op het plein naar buiten. De kinderen van de Elisabethschool worden vanaf het plein opgehaald. Bij regen in de klas. De Klaverschool wordt vanaf het plein opgehaald. De Triangel wordt vanaf het plein opgehaald. De Globe wordt in de klas opgehaald.

7.3 Overzicht leerkrachten

Bij alle scholen worden de kinderen overgenomen van de leerkracht door de PM'er. Als de leerkracht het nodig vindt, vindt er een overdracht plaats. Dit gebeurt vaak als er iets moet worden doorgegeven aan de ouders en de leerkracht dit niet zelf kan doen. Basisscholen gebruiken tegenwoordig apps waarmee ze direct communiceren met ouders.

8. Plaatsingsbeleid

De Droomengeltjes hanteert een duidelijk plaatsingsbeleid. Kinderen kunnen op verschillende manieren bij ons worden ingeschreven, via de website, telefonisch en middels het invullen van een hard copy inschrijfformulier dat opgehaald kan worden op de locatie. De medewerker Plaatsing & Planning maakt na de inschrijving een afspraak voor de rondleiding. Wanneer ouders besluiten na de rondleiding hun kind definitief in te schrijven, dan wordt een plaatsingsovereenkomst gemaakt. De groep waarin het kind is ingedeeld krijgt een nieuw kind dossier waarin de bijzonderheden zijn opgenomen. De PM'er van de groep (bij voorkeur de toegewezen mentor) neemt vervolgens contact op voor de intake en de wendagen.

8.1 Extra dagdelen opvang en ruildagen

Wanneer een ouder gebruik wilt maken van een extra dag(deel), dan kan dit per email of mondeling aangevraagd worden bij de medewerker Plaatsing & Planning. Zij bekijkt de bezetting, de BKR en onderzoekt de mogelijkheden in de basisgroep. Wanneer het mogelijk is geeft de medewerker dit door aan de ouder en de pm'ers. Ook ruildagen dienen ouders via de medewerker Plaatsing & Planning aan te vragen.

8.2 Voorrang broertjes en zusjes

Op onze BSO werken we met wachtlijsten. Mocht het voorkomen dat ouders een broertje of zusje inschrijven, dan geven we deze kinderen voorrang op de wachtlijst. Ook hebben kinderen met een sociaal medische indicatie voorrang op de wachtlijst. Ook de criteria met betrekking tot de plaatsing hebben we beschreven in het ouderinformatieboekje. Uiteraard worden kinderen van ons kinderdagverblijf die dorstroomen naar de BSO niet op de wachtlijst geplaatst.